

muziekgezelschap vormen. — Maar ik heb een ander voorstel. Laten we twee uur per dag bij elkaar komen, of nog langer, en sokken, moffen en borstrokken of zoo breien voor onze jongens, waar ieder oogenblik om gevraagd wordt! Het gaat tegen den winter en mij dunkt, dat het hun even aangenaam zal zijn!" „Hè, het is interessanter om wat voor de Belgische vluchtelingen te doen!" wierp Freddy tegen. „Dan komen we misschien later nog in de een of andere Belgische krant, maar als je je nu half dood breijt voor die soldaten... en dan, laten hun moeders, zusjes of meisjes daarvoor zorgen! Ik vind 't eigenlijk bespottelijk om je zoo uit te sloven voor menschen die je nooit zult zien waarschijnlijk!"

„Je wordt naderhand toch maar wat graag door hen verdedigd!" riep Minnie's stem van den overkant. „Ken jij die Belgen dan allemaal? Ik zorg liever eerst voor mijn eigen volk en dan voor vreemden!" vond Olga, terwijl ze Freddy met 'n ietwat strengen blik mat. Tine blikte weer met een ondoorgroendelijk gezicht voor zich.

„Wat dunkt jou, Tineke?" vroeg Olga, haar buurvrouw een vriendschappelijk duwtje gevend.

Tine keek verstrooid op. „Ik zit eigenlijk aan wat anders te denken," antwoordde ze met een kleurtje van verlegenheid, „'t blijft me maar zoo bij, dat ik iets vergeten heb!"

De vergadering sommeerde haar met algemeene stemmen tot aandacht voor het onderwerpelijke vraagstuk; dus zag Tine zich genoodzaakt zich met hart en ziel in den strijd te mengen en vroeg daartoe het woord.

„Nu kom ik met voorstel no. 3. Genoeg capaciteiten om een gezelschap te vermaken — hebben we niet en bovendien is het onmogelijk met een kind op je schoot of op je arm piano te spelen, te zingen, te fiedelen of te madolinen. Dat plan is dus zoo goed als verworpen. Wat voorstel no. 2 aangaat — ik vind het uitstekend — maar de meerderheid spant zich liever niet in, vindt het niet interessant genoeg, niet eervol genoeg, om werkelijk iets te presteeren! Laten we dus onze jongens rondboemen met bevroren handen, tot ze aan de beurt zijn om te toonen dat ze voor ons hun leven durven wagen. In dien tijd kunnen we nog menig kopje thee drinken en het druk hebben met hun droefgeestigen toestand te bespreken!"

Lea stond met een hoogst-gepiqueerd gezicht op en het woord nemende, zei ze uit de hoogte:

„Ik vind dat je al heel onbetamelijk en ongemotiveerd uit je slof schiet, Tine! Je weet toch heel goed, dat wij, als dames van stand, werk moeten zoeken dat ons past! Een ensemble vormen is juist iets, waarvoor we ons niet behoeven te schamen en waar we zelf ook wat aan hebben — Freddy en Jeanne knikten goedkeurend — maar ik bedank er ronduit voor om mijn oogen te bederven door 3 uur per dag op blauwe of roodekool-kleurige wol te turen!" „Echte, zuivere vaderlandsliefde!" spotte Minnie.

„Waar blijft nu je proletariërs-enthousiasme?" vroeg Olga.

Het werd even een wilde woordenstrijd. De heldhaftige vrouwen, bereid om goed en bloed te offeren voor haar vaderland, beschoten elkaar met scherper patronen dan in den Europeeschen oorlog gebruikt worden. Dientje, die juist weer binnen kwam, zette een gezicht als iemand die in 5 dagen geen eten gehad heeft en aan wien eindelijk een glas ijswater gepresenteerd wordt. Toen schudde ze veelbetekenend haar hoofd en begon ten tweeden male de kopjes te vullen. Dat bracht de gemoederen eenigszins tot bedaren: Olga gaf een klinkenden slag met den hamer en verzocht Tine met plan no. 3 voor den dag te komen. Deze laatste was door de woordenwisseling heelemaal in haar element gekomen. Haar bruine oogen tintelden schelmsch, haar wangen gloeiden.

„Nu dan", zette ze haar afgebroken rede voort, „we zijn het dus eigenlijk op één punt eens: we willen sensatie en eer. Dat doel is te bereiken! Lea heeft daareven in bedekte termen te kennen gegeven, dat we er aardig uit zien: welnu, als ze gelijk heeft, zal dat ons succes nog verhoogen, want nu komt mijn plan — het beste wat we doen kunnen is: 's avonds in de meest-bezochte cafe's te collecteeren voor de vluchtelingen! Dat is op 't oogenblik het meest-

HOE NEDERLAND ZIJN HULPE GAF.

Ook te Raalte werd een groot aantal Belgischen vluchtelingen onderdak en voedsel gegeven. Het St.-Bernardusgebouw was voor hun verblijf geheel in gereedheid gebracht. (foto Th. Oltmann.)

EEN CONFÉRENCE VAN MME A. DHAYRMOND EN EEN NIEUW FRANSCH GEZELSCAP.

W e mogen ons dan ook in dezen oorlogstijd misschien misdeeld gevoelen, materieel, geestelijk worden we vertroeteld. Wij eten noodbrood en rooken nood-cigaretten, maar we hebben 'n Fransche opera en krijgen er nu nog, dank zij het theaterbureau van den heer Bossart, 'n Fransch toneelgezelschap bij. De soldaten in de forten hooren méér van Pissuise, van Mr. Kamp, van Speenhoff, van ijerige zangers en zangeressen in deze weinige maanden, dan de meesten misschien in hun geheele leven hebben te hooren gekregen, en waar de ontbering dreigt, troost de Kunst. Zei ik al in 'n vorig artikelje, dat „à quelque chose, malheur est bon", wijl ze ons bij Verkade mevrouw van der Horst had geschonken, uit België weer huis-toe gekeerd, thans wordt datzelfde aardige theater de residentie van een Fransch toneelgezelschap, dat onder leiding van Madame A. Dhayrmond zich voorstelt model-opvoeringen te geven van vele Fransche meesterwerken op toneelgebied; begonnen wordt met „Fedora" van Victorien Sardou, welke voorstelling ik hoop bij te wonen, en deze zal worden gevolgd door „L'abbé Constantin", — ik doe maar 'n greep uit het repertoire! — „L'embuscade", „La flambée", „La souris", „Israël", enfin, tal van stukken, gedeeltelijk uit de vertaling door vroegere opvoeringen bekend, maar die natuurlijk in de eigen taal gespeeld en op Fransche wijze gespeeld, aan charme daardoor winnen zullen.

Mevrouw Dhayrmond heeft ter introductie 'n lezing gehouden, en die lezing heb ik bijgewoond. En ik heb weer opnieuw de waarheid ondervonden, van het wonderlijke feit, dat 'n charmante vrouw, al behandelde ze de reest droge taalkwestie, — van die ellendig taale dingen waarbij je op school tegen de verveling jujubes zat te kauwen, — heel die droogte door d'r esprit in de meest kleurige bloementuin kan veranderen. Als ze die geest eveneens laat waren over de stukken, die onder hare leiding ten toneele zullen worden gebracht, dan twijfel ik tenminste aan het artistiek succes zeker niet. Helaas bestaat er ook nog 'n ander, waartegen we in het intellectuele Holland nu eenmaal zeer sceptisch gestemd zijn, maar daarvoor willen we met haar het beste hopen!

Wat de lezing zelve betreft, — die werd gehouden in het theater van Verkade, waar ook de voorstellingen zullen worden gegeven — zij was prettig, onoeindend en levendig. Het was aan het publiek niet te merken uit de gewone sloomheid, waarmede wij Hollanders gewend zijn iedere nieuweling te ontvangen, kwam het publiek niet. Voor charme zijn en blijven we nu eenmaal in het openbaar ongevoelig, vinden dat 'n onbehoorlijk sentiment, verstoppen dat, of spreken er later als we onder ons zijn, kwaad over. Soms zeggen we allén: „wat 'n charmante vrouw!" terwijl we in de zaal als verstijfd, wat hébété, het charme-wonder zitten aan te gapen. Vandaar dat Mevr. Dhayrmond in de pauze met recht zeggen kon: Comme ils sont difficile à dégeler!... Wat ook met 't oog op de vrieskou buiten wel klopte.

Het onderwerp: „L'art de la diction et de bien dire", was anders ook wel voor Hollanders op z'n plaats. We vernamen er mede uit dat wij niet de eenigen zijn, die onze taal slordig spreken, al zullen weinig natie's het van ons kunnen winnen. Maar na de dictie van Mevr. Dhayrmond, kreeg je het gevoel of je niets beter doen kan dan onmiddellijk je eigen uitspraak eens te herzien, omdat je, na het hooren van de hare, je gevoelde als iemand, die in een vuil pak, vol vlekken rondloopt, bij haar onberspelijk taalkleed vergeleken.

Terloops kregen we fraaie fragmenten te hooren uit verzen van Verlaine, Jacques Normand en anderen. Hopen we voor haar en voor ons, dat het kleine tuiltje van haar kunnen, ons hier geboden, 'n goed staaltje moge bijken van de bloemstukken, welke wij gaarne gelooven, dat zij ons in haar voorstellingen denkt te geven.

TOM SCHILPEROORT.

MENSCHEN EN WAPENEN.

„DIE HAGHESPELERS" — GEORGE BERN. SHAW.

W e kunnen ons begrijpen dat „Die Haghespelers", die zich reeds eerder lieten kennen als voortreffelijke vertolkers van Shaw's werken, een stuk als „Menschen en Wapenen", thans niet in portefeuille wilden houden. Daarvoor is het, ook al is het reeds vroeger geschreven, te actueel in dezen tijd, nu we de onwillende getuigen zijn van een strijd, zooals nimmer een is gestreden. — Het stuk doet ons op voortreffelijke wijze zien — zooals we dat van Shaw gewend zijn — de innerlijke waarde van uiterlijken moed; de tegenstelling tusschen den beroepssoldaat, die vecht omdat hij soldaat is, zonder nevenbedoeling, en tusschen den soldaat die vecht om eer of roem te behalen. Dat Shaw een dergelijk gegeven, met de hem eigen geest en sarcasme tot iets heel bijzonders maakt, daarvan bezitten zijn vele bewonderaars de overtuiging.

moderne, het meest sensationeel! Eerst hebben we dagenlang langs de wegen gestaan om te zien hoe verhongerd en verarmd de stumpers er uit zagen, we hebben gehuild en geweeklaagd, zijn naar huis gegaan met koude voeten en een gevoel alsof je in Artis naar de wilde dieren had gekeken, hebben vervolgens onze maag vol gegeten en zijn lekker gaan slapen. Het gaf je immers niet of ge aan al die ellende dacht? In Holland voelden we ons gelukkig nog veilig, want we hadden toch onze jongens op de grens? Zoolang die daar slapen, in een tochtige schuur, met koeien en varkens dikwijls tot gezelschap, kunnen we gerust zijn! Onze attentie mag dus voor de vluchtelingen zijn! Hoe denken jullie over mijn plan?"

Lea was weer heelemaal opgemonterd en duwde van blijdschap Freddy in haar zij.

„Bravo!" riep de vergadering, toen Tine weer ging zitten. Er werd nog even over en weer gesproken, Jeanne vond het gewoonweg „zalig", maar, zei ze, als ze zich nu avond aan avond afsloofden, moesten ze er zelf óók wat van hebben, b.v. een klein soupetje.

Nog nooit waren de leden der vergadering het zóó roerend met elkaar eens geweest als nu. Minnie stelde dadelijk haar eetkamer ter dispositie en nam op zich voor oesters te zorgen. Het aanstaande souper werd in de puntjes besproken, met meer nauwgezetheid dan het opofferende collecte-plan. Maar toch, vóórdat de vergadering gesloten werd, dreef het enthousiasme weer even boven. Tine was door 't dolle heen en plotseling op een stoel stappend en den hamer zwaaiend, riep de moeder van twee spruiten:

„Leve België! leve de vluchtelingen! leve onze collecte! leve ons souper!"

„Is het je in je hóófd geslagen, Tine?" donderde plotseling een basstem.

Tine sprong met een gillette op den grond; de vergadering der zes heldhaftige vrouwen zweeg beduusd, want in de deur-opening stond Tine's man, breed en zwaar in zijn betresd uniform.

„Daar heb je het nou!" zuchtte Tine, naar hem toe gaande, „ik heb den heelen middag geroepen dat ik iets vergeten had, maar ik kon er niet opkomen! Arme vent, ik had zóó beloofd je af te halen!"

Maar Tine's man liet zich niet vermurwen door haar berouwvolle woordjes; hij groette de aanwezige schare correct maar koel en zich tot zijn nu heelemaal bekoeld vrouwtje wendend, zei hij kort:

„Vooruit, kleed je als je blijft dadelijk aan! Ik ben eerst thuis geweest, de kinderen schreeuwden huizen hoog, wat ook niet te verwonderen is als hun moeder gilt als een sufragette. Overigens: die collecte in cafe's, waar je daareven zoo vol van was, die kun je wel uit je hoofd zetten, hoor! Mijn vrouw bedelen in cafe's!!! Je kunt in huis genoeg goed doen, ook voor de soldaten of vluchtelingen; laat dat buitensporige maar over aan ongetrouwde juffers, die geen plichten ervoor verzaken en waar geen kinderen om een schoone luier huilen!"

Tine pinkte een traantje weg, maar zei niets. De gedachte aan haar weenende babies vervulde haar plotseling meer dan alle vergaderingen ter wereld.

De andere heldhaftige vrouwen zwegen eveneens, een beetje verslagen door de grommerige stem van den man in zijn uniform, die als een woedende kater aan de deur stond te blazen tegen zijn vrouw en haar vriendinnen.

En zoo geschiedde het dat de vergadering in alle stilte ontbonden werd, dat er niet gecollecteerd, niet ge-ensembleerd en niet gesoupeerd werd, dat Tine's kinderen niet meer huilden en Jeanne's man niet op de baby behoefde te passen, dat Lea geen dingen deed die onder haar stand waren en de overige drie tijd te-over hadden om deze geschiedenis te archiveeren. Wat ze ook deden.

En Dientje lachte zich slap in de keuken en vertelde het 's avonds aan haar vrijer, die óók vond dat 't „een ruise mop" was.

Erry Cramer en Ed. Verkade in SHAW's MENSCHEN EN WAPENEN. (foto Couvée).

Mevrouw Beekman en Dirk Verbeek in SHAW's MENSCHEN EN WAPENEN. (foto Couvée)